5. KONKLUSJON OG PRIORITERTE ANBEFALINGER

Det er behov for en økt satsing på friluftsliv som må gjenspeiles i økte bevilgninger til ulike friluftslivstiltak og herunder til friluftsliv for funksjonshemmede. I dette arbeidet mener arbeidsgruppen det er avgjørende at en tenker helhetlig og langsiktig. Det innebærer en økt satsing som må ha hovedfokus rettet mot barn og unge og herunder barnefamilier, skole, SFO og barnehage.

Det å påvirke holdninger og skape motivasjon for å utøve friluftsliv, er slik arbeidsgruppen ser det, de viktigste utfordringene i arbeidet med å bidra til økt friluftslivsaktivitet. Befolkningen generelt blir stadig mindre aktiv. Stimulering og påvirkning av holdninger blir derfor stadig viktigere. Å motivere til aktivitet kan være ekstra viktig overfor funksjonshemmede på grunn av de hindringer funksjonshemmede står overfor på dette området. Det må rettes fokus mot hvordan man kan finne stimuleringstiltak som bidrar til å endre disse holdningene, og skape like muligheter for deltakelse.

Arbeidsgruppen mener MD bør ta initiativ til en holdningskampanje for å stimulere til økt friluftslivsaktivitet i befolkningen som helhet og blant funksjonshemmede spesielt. En slik holdningskampanje bør vurderes gjennomført som ett av tiltakene i Friluftslivets år i 2005 og kan med fordel også rette fokus mot andre grupper i befolkningen som er lite aktive. Flere av de øvrige tiltakene i utredningen kan også vurderes gjennomført i tilknytning til Friluftslivets år.

Samarbeidet som er etablert som følge av dette oppdraget må videreføres og videreutvikles til et samarbeidsnettverk også på regionalt og lokalt nivå. De ansvarlige for oppfølging av de foreslåtte tiltakene i denne utredningen vil være aktører i ulike sektorer og på ulike nivå. En videreføring av arbeidsgruppen på nasjonalt nivå kan derfor naturlig ha en rolle som pådriver for gjennomføring av de ulike tiltakene og for at det skapes rammevilkår, økonomi, regelverk m.v., som gjør det mulig å gjennomføre tiltakene. I første omgang ser imidlertid arbeidsgruppen det som opplagt at MD må ta de nødvendige initiativ for å følge opp utredningens anbefalinger og konklusjon.

Det er samlet sett foreslått en rekke tiltak i utredningen. Noen av tiltakene er svært omfattende og krever innsats fra en rekke aktører, mens andre er enklere tiltak som kan gjennomføres i regi av en eller noen få aktører. I første omgang vil det kunne skje betydelige forbedringer bare ved at friluftsliv for funksjonshemmede settes på dagsorden i alle organisasjoner, etater, departement m.v. der det er relevant. Arbeidet med denne utredningen har avdekket at mye er mulig ved enkle tiltak og gjennom å skape motivasjon og tro på at det er mulig.

Av tiltakene som er foreslått vil arbeidsgruppen trekke fram følgende tiltak som en anser for særlig viktige å prioritere:

- At MD iverksetter en holdningskampanje der en bl.a. skaper oppmerksomhet om gode eksempler som viser funksjonshemmedes muligheter til å utøve friluftsliv
- At arbeidsgruppens arbeid videreføres i et permanent rådgivende utvalg som møtes 2-4 ganger per år. Møtepunktene kan være knyttet opp til oppfølging av gruppens anbefalinger
- At aldersgrensen på 26 år for fritids- og aktivitetshjelpemidler og proteser fra Folketrygden fjernes
- At det gjøres en gjennomgang av aktuelle tilskuddsordninger med sikte på å øke tilskuddene til friluftsliv generelt og til friluftsliv for funksjonshemmede spesielt
- At friluftslivsorganisasjonene og funksjonshemmedes organisasjoner arrangerer samlinger, kurs o.l. i friluftsliv for foreldre, lærere, barnehagepersonell, idrettsledere, kommuneansatte, fritidskontakter og andre som gjennom sitt arbeid eller sin hverdag forøvrig har ansvar for funksjonshemmede barn og unge.
- At universell utforming legges til grunn i planlegging på alle nivåer, herunder at det stilles krav til at en vurderer tilgjenglighet for funksjonshemmede i kommunenes handlingsplaner for idrett og friluftsliv.

- At kommunene gjør en gjennomgang av eksisterende friluftslivsmuligheter og tilrettelegging i og ved byer og tettsteder med sikte på å avdekke forbedringspotensial for å gjøre områdene tilgjengelig for funksjonshemmede.
- At en forbedrer/utarbeider nasjonale symboler beregnet på kart, skilt og annen merking med informasjon om tilgjengelighet for ulike typer av funksjonshemminger samt utarbeider retningslinjer/kriterier for bruk av symbolene
- At en reviderer og forbedrer eksisterende informasjons-, veilednings- og opplæringsmateriell som håndbøker, informasjonstavler, aktivitetshefter, tilgjengelighetsguider m.m. og supplerer trykt materiell med tilsvarende på internett, video, CD m.m.
- At en parallelt med evalueringen av motorferdselforsøket gjør en gjennomgang av eksisterende regelverk og forklaringer/rundskriv til dette med sikte på å få en praksis som dekker funksjonshemmedes behov for motorisert transport uten at dette er til skade for naturen eller går på bekostning av muligheten til naturopplevelse/opplevelse av stillhet og ro.
- At det gjennomføres et pilotprosjekt med hensyn til å øke tilgjengeligheten for funksjonshemmede i en utvalgt nasjonalpark eller annet stort verneområde
- At det gjennomføres et pilotprosjekt for gjennomgang og forbedring av tilgjengelighet for funksjonshemmede i noen utvalgte offentlig sikrede friluftslivsområder.